

عنوان مقاله:

بررسی جایگاه آب در معماری و شهرسازی ایرانی- اسلامی

محل انتشار:

همایش ملی معماری و شهرسازی معاصر ایران (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

مونا علیشاهی - کارشناس ارشد معماری - مدرس دانشگاه آزاد اسلامی بیضا

خلاصه مقاله:

« و از آب همه چیز زنده است » (سوره انبیا آیه 30) آب به عنوان یکی از اساسی ترین عناصر طبیعی، از دیروز تا امروز، تاثیر بسزایی در شکل گیری و اثربخشی فضاهای شهری داشته و همواره جلوه های مختلف آن باعث تهییج و تحریک گرایش انسان به زیبایی شده است. ارزش های وجودی آب تنها از نوع زیباییشناختی نبوده بلکه به عمیق ترین و درونی ترین بخش طبیعت ما باز میگردد. نقش آب در شکل گیری نخستین زیستگاه های انسانی پاسخی است به یک نیاز زیستی. اما وقتی فراتر از یک نیاز، خانه سازی و بنای مجموعه های مسکونی بار فرهنگی می گیرد، معماری پدید می آید و آب در زندگی انسان جایگاه هنری پیدا می کند و از خلاقیت هنرمندان و معماران مایه می گیرد. درک مفهوم آب در معماری همان درک معماری آب است. درک قوانین فیزیکی رفتار آب، احساسات ما در مقابل کنش و واکنش آب و مهمتر از همه نقش و ارتباط آن با زندگی انسان ها است. آب، به همراه خاک، آتش و هوا، عناصر چهارگانه تشکیل دهنده جهان هستی به شمار رفته است. در ایران باستان، معماری به سوی آب حرکت می کند و درکنار آن آرام می گیرد. ولی در دوره اسلامی آب در معماری حالت کاربردی پیدا می کند و معماران آگاهانه سعی می کنند تا به طبیعت تسلط یافته و آن را به نظم بکشانند و باشناخت قوانین فیزیکی و رفتار آب و درک نقش و ارتباط آن با انسان، آب را به درون معماری بکشانند. امروزه با گسترش بیرویه شهرها و آلودگی های ناشی از آن، حضور و تاثیر عناصر طبیعی چون آب در عرصه فضاهای معماری و شهری، سبب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به طبیعت و کاهش فشارهای روحی و روانی او خواهد بود. با توجه به این نیاز، این مقاله می کوشد به شناخت ویژگی های آب و نقش آن در زندگی ایرانیان باستان، پرداخته و با اشاره به کاربرد آن در فضاهای معماری ایرانی تا به امروز، از آن به عنوان یکی از شاخصه های معماری و شهرسازی ایرانی- اسلامی یاد نماید.

کلمات کلیدی:

آب، معماری و شهرسازی ایرانی، معماری اسلامی، منابع آب، ارزشهای حسی آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/84251>

